

СЕКЦІЯ 19

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ЕКОНОМІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Керівники секції: полковник О.Л. Грунтковський;
д.філос.н. професор О.Ю. Панфілов
Секретар секції: к.філол.н. Т.О. Чернишова

СУЧАСНІ ПРОЯВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТЕРОРИЗМУ

Грунтковський О.Л.¹, Панфілов О.Ю.², д.філос.н., проф.

¹Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

²Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Суттєвою небезпекою для сучасного суспільства постає інформаційний тероризм або кібертероризм. В інформаційному просторі можуть бути використані різні прийоми досягнення терористичної мети. В їх числі:

- нанесення збитку окремим фізичним елементам кіберпростору, наприклад, знищення або активне придушення ліній зв'язку, руйнування мереж електроживлення, наведення перешкод, використання спеціальних програм, стимулюючих руйнування апаратних засобів тощо;
- несанкціонований електронний доступ до критичних елементів кіберпростору, модифікація або знищення інформаційного, програмного або технічного ресурсів;
- розкриття або загроза розкриття таємної інформації, зокрема про функціонування інформаційної інфраструктури держави;
- загроза здійснення терористичного акту в кіберпросторі, що спричиняє серйозні організаційні й економічні наслідки;
- захоплення каналів ЗМІ з метою розповсюдження дезінформації, демонстрації потужності терористичної організації й оголошення своїх вимог;
- інформаційно-психологічний вплив на населення, представників владних структур, операторів і розробників інформаційно-комунікаційних систем, а також фахівців з їх експлуатації.

Дії кібертерористів можуть бути направлені на критичні інформаційні об'єкти військової (оборонної) й цивільної інфраструктури. В атомній енергетиці зміна інформації або блокування інформаційних центрів може спричинити припинення подачі електроенергії в міста й на військові об'єкти, викликати ядерну катастрофу. Спотворення інформації або блокування роботи інформаційних систем у фінансовій сфері можуть призвести до економічної кризи, а виведення з ладу систем управління військами й військовою технікою – спровокувати початок бойових дій, стати причиною втрат серед цивільного населення й військових.

ДО ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Громико О.В.¹, к.філос.н, доц.;

Семенов С.С.², к.філос.н, доц.

¹Харківський університет Повітряних Сил імені І.Кожедуба

²Національна академія Національної гвардії України (НАНГУ)

У ХХІ ст. створюється нова архітектура міжнародної, економічної та політичної безпеки, головним імперативом якої є партнерство і співробітництво. Сьогодні жодна країна світу неспроможна гарантувати свою безпеку лише власними силами. Тому для розв'язання проблем національної безпеки лежить природне прагнення європейських держав до взаємної інтеграції.

На тлі сучасних змін у системі міжнародних відносин для України було б нелогічним й надалі обмежувати свій внесок у зміцнення європейської безпеки тільки особливим партнерством з НАТО, дотриманням позаблокового чи нейтрального статусу. Сьогодні євроінтеграція є необхідністю для забезпечення України свого суверенітету.

Здійснюючи курс на європейську інтеграцію, Україна як невід'ємна частина Європи прагне у співпраці з іншими європейськими державами долучитися до розбудови загальноєвропейської системи безпеки. Відмова від участі у такій системі об'єктивно створила б для нашої держави загрозу опинитися на периферії європейських інтеграційних процесів.

Досвід протистояння новим загрозам доводить, що наявні міжнародні та національні інституції в галузі безпеки нездатні повною мірою реалізувати свій потенціал у критичних ситуаціях. Значно посилюється і роль силових компонентів колективної безпеки у боротьбі з нетрадиційними (асиметричними) загрозами.

Процес європейської інтеграції України є логічним продовженням її стратегічного курсу на утвердження в суспільстві принципів демократії. Прагнення України бути визнаною європейською державою ґрунтується на спільному із західним світом розумінні та баченні суспільних цінностей. Створення громадянського суспільства, розвиток демократичних інституцій, забезпечення прав і свобод людини виступають пріоритетними національними інтересами України, які визначено ще на початку її утворення як незалежної держави.

ДО ПРОБЛЕМИ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Кальницький Е.А., к.філос.н., доц.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

В Україні склалася нова соціокультурна ситуація, яка породжує нову соціокультурну реальність в умовах відродження української державності. Це проявляється: в зміні соціальної орієнтації і ідеалів, у новому соціальному виборі; в переоцінці цінностей, в акценті на цінності особистості; в зростанні ступеня свободи, різноманітності напрямів духовного життя; в знятті ієрархічного управління сферою культури і зростанні самостійності розвитку культури в регіонах країни; у формуванні нової інфраструктури сфери культури і нових принципів управління нею; у формуванні нових соціально-духовних потреб; у

формуванні нових відносин між учасниками культурного життя; у зміні статусу, ролі та функцій національної культури, яка стає одним з визначальних чинників прогресу суспільства, розвитку його державності тощо.

Ці фактори дають підстави сподіватися, що соціокультурні трансформації що відбуваються в сучасному українському суспільстві можуть надати могутні імпульси для вільного безперешкодного відродження нашої держави.

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Кануннікова О.Р.

Харківський інститут фінансів УДУФМТ

Загрози інформаційній безпеці людини однаковою мірою можуть стосуватися і реалізації тих прав, що надають можливість людині бути повноправним суб'єктом інформаційних відносин, і тих, що захищають людину від неправомірного інформаційного втручання.

Важливу роль відіграють адміністративно-правові відносини і в гарантуванні права людини на інформацію. Виходячи зі змісту Закону “Про інформацію”, можна стверджувати, що гарантування в даному випадку розглядається законодавцем саме як створення необхідних умов. Адже названий закон (ст. 10) як гарантії права на інформацію називає [14]:

- обов'язок органів державної влади, а також органів місцевого і регіонального самоврядування інформувати про свою діяльність та прийняті рішення; створення у державних органах спеціальних інформаційних служб або систем, що забезпечували б у встановленому порядку доступ до інформації;

- вільний доступ суб'єктів інформаційних відносин до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, обмеження якого зумовлюються лише специфікою цінностей та особливими умовами їх зберігання, що визначаються законодавством;

- створення механізму здійснення права на інформацію;

- здійснення державного контролю за додержанням законодавства про інформацію;

- встановлення відповідальності за порушення законодавства про інформацію.

Особливо в даному контексті слід виділити “механізм здійснення права на інформацію”, який включає передусім різні аспекти відносин держави та засобів масової інформації, розвиток комунікаційної інфраструктури, системи освіти тощо. Іншим аспектом проблеми є забезпечення інформаційних аспектів приватного життя. Конституційні права людини щодо приватного життя виступають у ролі обмежень компетенції органів державної влади.

ПАТРІОТИЧНІ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КЕРІВНИКА: УМОВИ ПРОЯВУ ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ

Квіткін П.В., к. філос. н., проф.; Дятлова І.В., к. філос. н.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Патріотизм – це любов до Батьківщини, яка виявляється у любові до культури і традицій народу, самовідданій праці на благо рідної країни, готовність до самопожертви заради свободи і незалежності країни, її інтересів.

До умов прояву патріотичних якостей особистості військового керівника у сучасних умовах належать: світоглядні позиції, система цінностей і ціннісних орієнтацій військового керівника; рівень соціальної ідентифікації; справедливість цілей і законність застосування військовослужбовцями засобів збройного насильства; соціальний статус військовослужбовців; правова захищеність військовослужбовців щодо застосування засобів збройного насильства; соціальна захищеність військовослужбовців і членів їхніх сімей.

Шляхами формування патріотичних якостей особистості сучасного військового керівника є: забезпечення всебічної і фундаментальної освіти у галузі гуманітарної та соціально-економічної підготовки; забезпечення залучення офіцерського складу до активної участі у громадському житті військових частин і підрозділів, обговорення шляхів вирішення поточних і перспективних завдань життєдіяльності військових частин і підрозділів; нормативно-правове забезпечення діяльності військовослужбовців (визначення правового статусу в умовах мирного та воєнного часу, надзвичайного та воєнного стану, правове забезпечення застосування засобів збройного насильства); забезпечення рівня соціального і правового захисту військовослужбовців і членів їхніх сімей, що відповідає покладеним завданням, обмеженням, що зумовлені особливостями проходження військової служби; створення умов для професійного становлення та самореалізації особистості в умовах військової діяльності; формування психологічної і фізичної готовності та здатності до виконання функціональних обов'язків.

БІХЕВІОРИСТСЬКІ ВІЙНИ ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН

Кротюк В.А.¹, к.філос.н., доц.; Староконь Є.Г.², к.психол.н., доц.

¹Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

²Житомирський військовий інститут Державного університету телекомунікацій

Біхевіористська війна – це нелетальний тип війни, на який намагається перейти світ. Її метою є зміна поведінки об'єкта впливу, якої можна досягти не лише за допомогою зброї, а й безліччю інших способів. Вона буде не просто непомітною, а навіть приємною для об'єкта впливу.

Традиційна війна також є інструментарієм примушення до зміни поведінки, але вона спирається на суто фізичні методи примушення, а світ сьогодні прагне більш м'яких варіантів.

Арсенал поведінкових воєн заснований на технологіях маніпуляції алгоритмами поведінки, звичками, стереотипами діяльності, вкладеними в нас соціумом у самому широкому сенсі цього слова. Інструментарій поведінкових воєн полягає в тому, щоб відокремити звичку від типового виду діяльності, від ситуації, яка її сформувала, і використовувати поведінкові патерни для досягнення інших цілей.

За допомогою різних інформаційних контекстів можна конструювати потрібний тип реальності, орієнтуючи на нього індивідуальну або масову свідомість. При цьому людину не допускають до самостійного прийняття рішень, створюючи ілюзію свободи вибору, якої насправді не існує.

Трансформація поведінки вже сьогодні є наріжним каменем підходу до інформаційних операцій в багатьох арміях світу. Ключові положення дослідження біхевіористського конфлікту можна звести до таких констатацій: конфлікт відбувається в інформаційному суспільстві, де сприйняття може виявитися сильнішим за реальність; зміна індивідуальної та групової поведінки до, під час і після конфлікту є визначальним фактором успіху.

ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Кудрявцева Н.А.

Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Одним з основних засобів консолідації української політичної нації є виховання національних почуттів і патріотизму. Процес національно-патріотичного виховання повинен бути довготривалим і безперервним, починаючи з дошкільних закладів і закінчуючи вищими навчальними закладами. В основу військово-патріотичного виховання мають бути покладені історичні й культурні цінності, традиції і звичаї народу, значення яких зростає в умовах європейської інтеграції України. Патріотичне виховання військовослужбовців має сприяти формуванню високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Головна мета військово-патріотичного виховання – це виховати справжнього патріота, який не лише на словах любить Україну, свою мову, історію, культуру, а й має активну життєву позицію, своїми справами, своїм способом життя сприяє якісним змінам у державі, щоб Україна стала передовою країною світу. Дослідник О.Вишневський виділяє три етапи реалізації патріотичного виховання:

- формування раннього етнічного самоусвідомлення, яке розпочинається в родині шляхом передачі традицій та обрядів;
- національно-політичне самоусвідомлення, яке відбувається під впливом усвідомлення соціального життя, вивчення історії та культури;
- державно-політичного самоусвідомлення. Передумовою успішного становлення державного патріотизму є почуття причетності до своєї нації і розбудова власної державності.

ПОЛІТИЧНИЙ ФАКТОР ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ

Мануйлов Є.М., д.філос.н., проф.

Національний університет «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого»

Прояв політичного фактора обороноздатності держави може розглядатися на інституціональному та функціональному рівнях. Однак в узагальненому вигляді на обох рівнях можна визначити певні особливості. Такі особливості політичного фактора, на наш погляд, полягають у такому:

- по-перше, в прямій і безпосередній детермінації характеру обороноздатності характером державної політики. Отже, політика є безпосередньою причиною використання інших факторів обороноздатності;

- по-друге, політичний фактор є не тільки причиною використання обороноздатності, але й головною метою використання всіх інших факторів. Якщо, наприклад, територіальні претензії однієї держави до іншої доведено до конкретної причини збройного конфлікту, то метою використання воєнної сили є окупація території країни агресором. Досягненню цієї мети слугує мобілізація економічних і соціальних можливостей, духовно-ідеологічна обробка особового складу збройних сил;

- по-третє, політичний фактор визначає не тільки причину, мету, але й характер використання інших факторів обороноздатності. Так, оборонний характер політичного змісту воєнної доктрини держави лежить в основі розв'язання й інших питань, а саме: частки військових витрат у валовому національному продукті країни; частки військових витрат в національному доході; структури військового бюджету держави, характеру морально-психологічної підготовки населення й особового складу та ін. Таким чином, політичний фактор безпосередньо пов'язаний з можливостями країни у реалізації причин, цілей і характеру використання її обороноздатності. У цьому сенсі він визначає масштаби і спрямованість використання інших факторів обороноздатності держави.

БАРОКОВІСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

Миرونенко А.О.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Розуміння культурної епохи – це завжди спроба дослідити не лише минуле, а й спрогнозувати майбутнє. Для українського світоглядного простору велике значення становить барокова культура саме як проєктована на нашу сучасність.

Схильність до вагань між життєлюбством і аскетизмом є однією з визначальних рис духовного життя часів Бароко. У цей час відбувся поворот до ієрархічної системи життєвих цінностей, розмежування в людині “вищого” й “нижчого”, що спрямовувало її на шлях розумних самообмежень і свідомого самоконтролю.

На Україні XVII століття традиційна християнська мораль багатьох уже не задовольняла. І тому не дивно, що патріотизм ставили незрівнянно вище за віру, а другим улюбленим героєм тогочасної літератури став (поряд зі смиренним і меланхолійним філософом-спостерігачем) лицар – людина неспокійного, переважно похідного життя. Український лицар – козак, запорожець поєднував воїнські та чернечі риси. Запорожці цінували водночас досконале володіння зброєю і зневагу до розкоші й комфорту, культ дружби й побратимства сполучався в їхній свідомості з християнською ідеєю самопожертви заради ближнього, особливо ж гнаного, уярмленого чи полоненого. Козак-чернець, як активний борець за правду на землі, нібито подолав одвічну суперечність у концепції християнського гуманізму, яка передбачала існування лише пасивного добра й аполітичної святості як єдино правильного засобу протистояння активно

злому світові. Кожна війна, хоч би якою вона була, розхитує основи цивілізованого життя й випускає уярмленого ним звіра на волю. За таких умов на сцені суспільного життя мала з'явитися нова постать – філософ, здатний осмислити шлях свого войовничо-діяльного попередника.

РОЛЬ ІКТ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

*Мухіна І.Г., к. іст.н., доц.
Харківський інститут фінансів УДУФМТ*

Реальність інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) поставила перед людиною низку серйозних проблем, які змушують шукати шляхи подальшої продуктивної життєдіяльності. Уже сьогодні простір обміну інформацією через Інтернет змушує в реальному житті спілкуватися спрощеною мовою, що призводить до спрощених, а отже, менш продуманих дій. Людина “занурюється в простір світової інфосфери, який виявився живим і все більше втягує у себе, замінюючи всі інші види спілкування. Можна констатувати взаємопов'язаність теоретичного змісту світоглядної складової людини з іншою складовою, якою є культура мислення (спричиняється інноваційне мислення) з одного боку, а з іншого – їх обох із складовими інструментальної бази інформаційно-комунікативних технологій.

Прогрес комп'ютерної техніки розкриває багатоманітні можливості здійснення інтелектуальних процесів, а разом з цим – формування інтелектуально-творчих навичок людини. Навички мислення вдумливого та критичного, систематичного, логічного, алгоритмічного (та багато ще використовуються інших видів мислення, яке прагнуть сформувати педагоги в своїх вихованцях) – це традиційне завдання виховання людини. Воно не скасовується разом з виникненням сучасної інформаційної технології, а залишається пріоритетним, позаяк є складовою формування особистості. Опановуючи інформатику, людина засвоює такі елементи, які складають основу загального знання: поняття алгоритму, розвиток операційного мислення, здатність організувати дії задля досягнення поставленої мети та виразити послідовність цих дій елементарною алгоритмічною мовою. Ці знання є вираженням універсальної здатності людини. Комп'ютер як засіб автоматичного виконання алгоритмів просто розкриває, проявляє цю здатність. Наслідки впровадження інформаційних технологій досить різноманітні: від звільнення від рутинності в інтелектуальній діяльності, творче мислення, критичне мислення, орієнтація на саморозвиток.

КУЛЬТУРА ЯК СТИЛЬ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

*Панфілова Я.О.
Харківський інститут фінансів УДУФМТ*

Стиль життєдіяльності є особливим, притаманним даному індивіду способом сприйняття умов його життя, особливою манерою діяльності та поведінки, що відповідають неповторним рисам психіки та характеру індивіда

Перебування індивіда в полі культури передбачає формування в нього відповідної системи ціннісно-мотиваційних настанов. Їх можна схарактеризувати так:

По-перше, людина має усвідомити, що тільки через “вписання” себе в культуру, вона спроможна знайти своє місце в бутті.

По-друге, людина має поставитися до культури як до необхідної умови її життєвої орієнтації, відкрити серед культурних цінностей ті з них, які відповідають потребам та прагненням її внутрішнього духовного світу. Для цього потрібне не тільки засвоєння культури, але й самопізнання. Саме взаємодія обох цих процесів і виступає для людини необхідною передумовою власного самовизначення, формування й розвитку власної духовності.

По-третє, процес засвоєння культурних цінностей має бути творчим, тільки у такому разі можна у них “вдихнути життя”. Тобто необхідне сприйняття культурних цінностей як особистих надбань і, водночас, як живого досвіду інших, які пережили буття. Тільки таке ставлення до культури дозволяє жити збагаченим життям, мати можливість робити, розуміти, цінувати те, чого ми не могли б досягти власними зусиллями; вийти з тваринного стану, коли вже життя визначається не інстинктами, а полем тяжіння певних цінностей і, таким чином, продовжуючи культурне існування людства, формувати й розвивати власну духовність. Інакше кажучи, треба поставитися до культури як до твору...

Сучасна культура стає гетерархічною як за вертикаллю – у ній змішуються шари “високої” і “низької” культури, так і за горизонталлю – у ній змішуються цінності, притаманні різним культурам, різні релігійні орієнтації, гендерні ролі й норми, а також різні “уламки” культурних цінностей.

СПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ТА ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ГОТОВНОСТІ ДО СВІДОМОГО ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ

Петрова Л.О., к.філос.н.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Вибір професії сьогодні все міцніше пов’язується з таким поняттям, як «профорієнтація». Саме профорієнтація має ставити знак рівності між життєвими прагненнями молоді й суспільними потребами в трудових ресурсах на ринку праці. Стратегія навчання, що притаманна традиційній школі ще з радянських часів, спрямована на формування перш за все виконавця, який гарно адаптується в чіткій системі наказів, простих, зрозумілих рішень. Це, в свою чергу, визначає існуючу систему профорієнтації. Але високий динамізм інформаційного суспільства, процесів глобалізації призводять до постійних змін у світі праці та кардинально підвищують нестабільність і невизначеність майбутнього. Професійна самореалізація більше не є сенсом життя, однак професія виступає найважливішою передумовою існування, засобом забезпечення належного рівня життя. Тож, профорієнтація набуває нового статусу в житті людини, стає подією, яка визначає увесь перебіг його майбутнього, як на індивідуально-особистому рівні так і на суспільному. Саме тому, підходячи до етапу вибору професії,

молода людина повинна бути готова до прийняття такого відповідального рішення.

Враховуючи стратегічну обумовленість даного питання вважаємо необхідне ввести в теоретичну площину профорієнтації нове поняття «культура профорієнтації», яке є складним утворенням і передбачає усвідомлену готовність особистості приймати відповідальні і зважені рішення щодо вибору професії, як вибору свого майбутнього.

Теорія професійної орієнтації як цілісна система знань до теперішнього часу знаходиться в процесі становлення, але на практиці розроблено і практикується безліч методів професійного інформування, професійного консультування і інших складових профорієнтації. Основним об'єктом профорієнтації є школярі середніх і старших класів, тому значна частина інструментарію розроблена для роботи з цією групою. Але при розробці методології роботи профорієнтації з курсантами ВВНЗ необхідно зважати на специфіку цієї групи – курсанти зробили попередній професійний вибір (мінімум на 5 років), їм необхідне сприяння в питаннях подальшого професійного самовизначення, формування готовності до роботи по найму, працевлаштування, планування кар'єри та ін.

Зазначимо, що спільна профорієнтаційна робота вищого навчального закладу та загальноосвітніх навчальних закладів з формування професійних нахилів школярів буде успішнішою, якщо її систематично проводити, починаючи з 8-10 класу.

Таким чином, сучасна шкільна освіта повинна поставити на мету формування культури профорієнтації особистості як одного з найважливіших та стратегічних напрямків системи навчально-виховної роботи. В той же час активне застосування форм та методів профорієнтаційної роботи у ВВНЗ допоможе випускникам загальноосвітніх навчальних закладів у професійному самовизначенні, а викладачам вищих військових навчальних закладів – готувати професійно спрямованих військових фахівців.

ПРАВО ВІЙНИ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Коваль К.В.

Національний юридичний університет України імені Ярослава Мудрого

Право війни – це спроба держав установити певний мінімум норм і правил поведінки сторін, які втягнуто у воєнний конфлікт, з метою полегшити страждання жертв війни. Право війни народилося на теренах бойовищ, створене і оформлене в горнилі війни. По суті, закони війни – ровесники воєн, а війни старі, як світ. Право війни має довгу історію, хоча у своєму теперішньому стані існує відносно недавно. Навіть у віддалені часи воєначальники іноді наказували своїм військам зберігати життя бранцям та пораненим супротивника і ставитися до них добре, не чинити шкоди мирному населенню та його майну. Часто після завершення воєнних дій воюючі сторони домовлялися про обмін військовополоненими.

З часом на такій основі сформувався звід загальнонавчаних правил ведення воєн, договірне оформлення яких було започатковано в 60-х роках дев'ятнадцятого століття, коли відбулися дві міжнародні конференції, на яких

розглянули два конкретних питання у уклали дві угоди щодо права війни; у 1864 році у Женеві – про долю поранених на полі бою і в 1868 році в Санкт-Петербурзі – про заборону застосування розривних снарядів вагою менше як 400 грамів. Ці дві міжнародні конференції започаткували кодифікацію права війни на сучасному етапі. Услід за ними відбулися дві мирні конференції в Гаазі – у 1899 і 1907 роках, головною метою яких було досягнення угод про методи і засоби ведення воєн. Саме з того часу було започатковане Женевське і Гаазьке право. Гаазьке право трактує методи воєнних операцій, а Женевське – захист жертв війни. Відтоді право війни постійно вдосконалювалося заради забезпечення кращого захисту жертв і змін у відповідності з реаліями нових конфліктів і воєн.

Право війни напругу пов'язане з розвитком військового мистецтва. Військове мистецтво зародилося разом з виникненням війн та розвивалося в залежності від змін форм виробництва. Головне завдання військового мистецтва – це розробка найбільш ефективних засобів ведення війни, операцій та битв, які б повністю відповідали певним історичним обставинам.

Історичний досвід переконливо свідчить, що вивчення права війни та військового мистецтва сприяє розширенню загального військового і оперативнотактичного кругозору, розкриттю специфічного військового мислення. Знання досвіду права війни, організації й ведення бойових дій дають можливість творчо вирішувати складні завдання організації сучасного бою, рішучо боротися з шаблоном і догматизмом у здійсненні бойової підготовки. За такого, вкрай актуальним є вивчення досвіду права війни в історичній ретроспективі. Кожному з періодів історії відповідають певний рівень розвитку виробничих сил, соціально-економічні умови, в яких велися війни, розвивалися збройні сили, удосконалювалося право війни і військове мистецтво.

Вивчення історії права війни, на конкретних прикладах, сміливих, ініціативних, вмілих і рішучих дій воєначальників у складній бойовій обстановці, буде сприяти формуванню і закріпленню у майбутніх офіцерів цінні командирські якості, навички швидко і вірно оцінювати умови бою й приймати сміливі обгрунтовані рішення. Аналіз досвіду права війни дає можливість вірно осмислити сутність докорінних змін, які відбуваються у воєнній справі, розробляти та оволодівати новими способами і формами збройної боротьби, навчати сучасній теорії воєнного мистецтва і виховувати воїнів нового покоління.

УЧАСТЬ В.К. ЛИПІНСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ ДЕМОКРАТИЧНО-ХЛІБОРОБСЬКІЙ ПАРТІЇ

Приймак О.О., к.і.н.; Рубльова Р.І.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

В.К. Липинського можна віднести до неординарних постатей історії України. Його феномен полягає у тому, що поляк за народженням, римо-католик за віросповіданням, здобувши європейську освіту (університети Кракова і Женеві), намагаючись змінити ставлення польської інтелігенції до української нації, він все своє життя відстоював ідею створення незалежної української держави.

Приєднавшись на початку червня 1917 р. до групи землевласників та інтелігентів, незадоволених діяльністю Центральної Ради, В.К. Липинський фактично став ідеологом новоствореної організації, для якої підготував і оприлюднив у жовтні 1917 р. програму, що ґрунтувалась на принципах суверенності і передбачала реформування всіх сфер державного життя: державно-політичний лад – демократична республіка на чолі з президентом; соціально-економічна сфера – збалансований розвиток промисловості і сільського господарства, націоналізація важкої промисловості та транспорту; аграрний сектор – приватна власність на землю; розбудова національної армії та флоту; освіта – особлива увага приділялась відкриттю навчальних закладів у сільській місцевості.

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Соболева С.М., к. пед.н., доц.

Харківський інститут фінансів УДУФМТ

Важливість освіти для суспільства впливає із її функцій. У науковій літературі визначено чимало функцій, що виконує освіта. Можна виокремити дві основні групи функцій освіти: когнітивні (пізнавально-практичні) і соціальні функції.

Когнітивні функції є більш універсальними та усталеними. До них належать:

- розвиток, акумуляція та поширення знань;
- надання професійних знань та підготовка до професійної діяльності;
- регулювання соціальної поведінки тощо.

Когнітивні освітні функції не здатні значно трансформувати людину. Головною метою їх є перетворення особистості на своєрідний «гвинтик» виробничого механізму держави або іншого економічно-виробничого утворення з певною сукупністю знань, умінь та навичок, що можуть забезпечити йому конкурентоспроможність серед інших.

Соціальні функції освіти є досить варіативними та суттєво залежать від особливостей суспільства. Ці функції полягають у:

- загальнолюдському та, в першу чергу, національному вихованні;
- інтелектуальному розвитку та моральному вдосконаленню особистості.

Можна зазначити, що соціальні функції освіти є найбільш важливими, оскільки саме вони закладають в особистість той духовно-культурний потенціал, який надбала за весь свій історичний розвиток та чи інша цивілізація, на які ділить американський науковець С. Хантингтон світове суспільство. Вони перетворюють людину «природну» в людину гуманну, високоморальну, релігійну, патріотичну, коли власне «я» в ієрархії найважливіших потреб у житті особистості поступається першим місцем іншим загальносуспільним потребам. Із соціологічної точки зору соціальна функція освіти – це роль, яку освіта, як соціальний інститут, виконує щодо потреб суспільства або окремих його сфер.

ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Суска А.А., к.еко.н.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Україна володіє значним експортним потенціалом, який зосереджений у видобувних і обробних галузях промисловості, а також в агропромисловому і енергетичному комплексах країни, однак використовується недостатньо і неефективно. Суттєвий вплив на український експорт справляє комплекс факторів, серед яких можна виділити найважливіші: низька конкурентоспроможність вітчизняної промислової продукції; важкий фінансовий стан більшості підприємств обробної промисловості та конверсійних виробництв; недостатній розвиток вітчизняних систем сертифікації і контролю якості експортної продукції; випереджаюче зростання цін на продукцію та послуги природних монополій порівняно зі збільшенням цін на вироби обробної промисловості і продукцію АПК; розрив традиційних виробничих зв'язків на пострадянському економічному просторі; низький світовий рейтинг надійності України для кредиторів та інвестицій, що затримує використання іноземних фінансових ресурсів для розвитку експортного потенціалу країни; норми українського законодавства, які закріплюють відповідальність постачальника за недоброякісну продукцію, не відповідають принципам, що прийняті в міжнародній практиці.

Істотним для входження України в світогосподарський простір є формування експортного потенціалу. Ефективність даних процесів визначається конкурентоспроможністю національної економіки, нарощуванням обсягів експорту та стимулювання національних виробників. Експортна діяльність є суттєвим чинником оздоровлення умов життя у країні. Проте проблема експортного потенціалу України полягає в тому, що країна є переважно експортером продукції чорної металургії та інших товарів з невисоким рівнем доданої вартості і є неконкурентоспроможною на ринку високо технологічних товарів. І як наслідок, це робить Україну малоперспективним партнером для регіональної інтеграції як на Заході, так і на Сході. Можна спостерігати, що слабкою ланкою у зовнішній торгівлі України є структура експорту, в якій майже 70 % складає сировина та продукти первинної обробки, питома вага такої наукоємної продукції, як літальні й космічні апарати та їх складові, ледь перевищує 1 %, що не відповідає сучасним загальносвітовим тенденціям. Найвагоміші експортні можливості все ще зосереджені у традиційних індустріальних і сировинних галузях. Проблему нарощування експортного потенціалу України слід вирішувати з урахуванням конкретних внутрішніх і зовнішніх економічних умов, а також визнанням суттєвої залежності вітчизняної економіки від зовнішньої торгівлі. Тому необхідно сформувати цілісну систему заходів державного стимулювання експорту, головною метою якої повинно стати не тільки формування в країні сприятливих економічних, організаційних, правових та інших умов для розвитку експортного потенціалу, але і всіляко сприяти підвищенню ефективності його використання, а також створення механізмів надання державної фінансової, податкової, інформаційно-консультативної, дипломатичної та інших видів допомоги вітчизняним експортерам. Для цього слід удосконалити механізми кредитування і страхування експорту за участю держави, а також надання державних гарантійних зобов'язань

щодо експортних кредитів; покращити умови кредитування виробництва експортної продукції з тривалим циклом виготовлення, включаючи закупівлю сировини і матеріалів, які не виробляються в Україні. Важливим кроком для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на зовнішніх ринках має стати організація в Україні ефективної системи сертифікації експортної продукції. Одним із найважливіших напрямів підтримки експорту, особливо товарів із високим ступенем обробки, є використання важелів податкового регулювання. Доцільно було б удосконалити діючу податкову систему, а саме: розробити комплекс заходів щодо зниження непрямого оподаткування експорту послуг; звільнити експортерів від сплати податку на рекламу експортних товарів.

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Трусей Л.М.

Харківський університет Повітряних Сил імені І.Кожедуба

Єдиний спосіб впливу на душу людини – це освіта та виховання. Проте сучасна освіта як і виховання не відповідають викликам сучасності. Покладання на освіту, як на засіб, здатний підвищити моральність або привести до щасливого існування, не виправдовує себе. Статистичні дані підтверджують, що злочинність збільшується разом зі зростанням числа освічених людей: не припиняється збільшення числа сиріт (за живих батьків) як і кількість покинутих пристарілих батьків (від яких відмовилися «освічені» діти), покинутих напризволяще немічних старих тощо. Отже, невідповідність між освітою, вихованням і запитами життя слугують підтвердженням її недосконалості. Основним і суттєвим недоліком системи освіти та виховання вважається нерозуміння загальних світоглядних питань, які складають сутність освіти.

Мета освіти полягає не в запам'ятовуванні інформації, обсяг якої щороку збільшуються. Подібний метод ніяк не сприяє розвитку розумових здібностей людини. Покладання на використання технічних засобів навчання, на різні форм тестування (можливості яких обмежені визначенням тільки частини завченої інформації), також не мають впливу на підвищення рівня освіченості.

Зрештою, тенденція на зменшення годин філософських та інших світоглядних дисциплін не сприятиме розвитку світогляду, позначиться негативно на розвитку ініціативи, не спонукатиме до самостійної творчості. Виходить, замість підготовки молодих людей до життя, вища школа готує їх до заняття посад, завдяки яким можна досягти певного успіху. Отже, для досягнення позитивних результатів, система освіти та виховання потребує нових підходів та тотального реформування.

НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В ДОБУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Чернишова Т.О., к.філол.н.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Прив'язування культури до тієї або іншої етнічної сутності бере початок з філософії історії Гердера; надалі подібний спосіб концептуалізації культури як «духу народу» утвердився практично як єдиний. Модерна держава почала усвідомлюватися як національна держава – політична єдність, що має джерелом

своєї суверенності націю. Остання розумілася як національна культурна єдність. Національна держава передбачала збіг політичних і культурних кордонів. Всі суверенні політичні одиниці ХІХ ст., в тому числі імперії, у внутрішній політиці сповідували націєбудівництво – перетворення різнорідного населення на однорідну націю. Модерна держава була умовою можливості національної культури. Разом із тим, інформаційні технології дали можливість і культурним меншинам відстоювати права на самобутність.

Сучасні процеси глобалізації призвели до суттєвих змін у культурній сфері. На наших очах відбувається культурна глобалізація, яку слід мислити в категоріях взаємної трансформації, дифузії та взаємовпливу культури Заходу і Сходу. Із завершенням доби Модерну здатність держави підтримувати тотожність політичних і культурних кордонів послаблюється. Поширення нових інформаційних технологій, з одного боку, та діяльність транснаціональних корпорацій, що працюють у культурній сфері, з другого – призводять до звуження культурного суверенітету держав. Держави ведуть боротьбу за утримання культурної влади, продовжуючи докладати зусиль з гомогенізації знаково-символічного простору в межах власних кордонів. Ефективності цих зусиль перешкоджає те, що мірою глобалізації зростає попит на культурне різноманіття. Отже, в сучасності завершується період домінування «націоналістичного» способу ментального картографування світу. Відбувається процес помноження співтовариств ідентичності, членство в яких не залежить від територіально-державної приналежності.

ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

*Шум М.А., к. екон.н., доц.
Харківський інститут фінансів УДУФМТ*

Аналіз наукових праць свідчить, що сталий розвиток – це рухлива концепція, яка продовжує революціонізувати. Водночас для неї властиві деякі основоположні характеристики:

- потреба рівності і справедливості, забезпечення прав бідноти а також прийдешніх поколінь;
- перспективний, довготривалий погляд, використання принципу виваженості;
- системне мислення, розуміння взаємозв'язку між навколишнім середовищем, економікою і суспільством;
- глобальне мислення, розуміння взаємозв'язку країн у процесах розвитку і безпеки.

На думку дослідників, останнє положення особливо важливе. В результаті проведених досліджень процесів глобалізації вони пропонують закон інтеграції і безпеки глобального розвитку. Об'єктивний характер цього закону підтверджується на практиці. Розвиток подій світі на початку ХХІ століття показав, що минули часи, коли одні країни могли розвиватися за рахунок експлуатації інших країн і що прогрес і добробут можна забезпечити в окремо взятій країні. Глобальний розвиток висуває на порядок денний питання про глобальний солідаризм і глобальну інтеграцію і синхронізацію розвитку.

Крім того, треба враховувати у сприйнятті сталому розвитку необхідність взаємодії, взаємозв'язку локального і глобального, розвиненого і того, що розвивається, посилюється. Потрібне співробітництво як між окремими країнами, так і між окремими регіонами і секторами. Разом з тим глобальний сталий розвиток – це не детальний план дій. Немає єдиного рішення.

В розумінні суті сталого розвитку слід враховувати як позитивні, так і негативні наслідки людської діяльності і відповідно їх вплив на сталий розвиток. Світова громадськість справедливо оцінила ідею усталеності як життєдіяльність, стійкість, тривкість певних необхідних і бажаних характеристик людей, їхніх громад і організацій, а також навколишніх екосистем протягом дуже тривалого часу.

МОДЕЛЬ РІЧНИХ ВИДАТКІВ НА ПІДГОТОВКУ КУРСАНТА ТА НАПРЯМИ ЇХ СКОРОЧЕННЯ

Анінко Л.В.

Командування Військово-морських Сил Збройних Сил України

Практика планування, фінансування та аналізу діяльності ВВНЗ здійснюється за укрупненими показниками на підставі суми річних видатків на підготовку військового фахівця, що не дозволяє в умовах щорічного недофінансування аналізувати окремі складові видатків. Розроблена модель на підготовку курсанта як складова видатків на утримання військовослужбовця та навчання студента, яка вербально визначається формулою «курсант = студент + військовослужбовець». Показано, що у цій структурі річні видатки на курсанта як на військовослужбовця визначені керівними документами і тому в межах року постійні. Річні видатки на «студента» визначаються обсягом та вмістом навчального процесу, і саме ця складова представляє собою варіативну компоненту річних витрат на підготовку курсанта.

Встановлено, що видатки на складову «військовослужбовець» майже у тричі більш ніж на складову «студент». Це стимулює пошуки шляхів скорочення видатків, у першу чергу, пов'язаних з утриманням курсанта як військовослужбовця. Одним із найбільш впливових чинників тут є скорочення терміну навчання, яке вже використовується у ряді розвинених країн. За рахунок скорочення блоку фундаментальних та гуманітарних дисциплін на 12% та 19% відповідно з одночасним збільшенням на 11% блоку спеціальних дисциплін, що відповідає принципу «вчити тому, що потрібно у практичній діяльності», дозволяє скоротити навчальний час на 20% та перейти з 5-и на 4-х річне навчання. Річна економія фінансових видатків при переході на чотирирічну програму підготовки військового фахівця дозволить щороку економити до 18% фінансового ресурсу та отримати кошти на розвиток матеріально-технічної бази за умовою збереження (або підвищення) рівня підготовки.

«ДЕРЖАВА ЗІ ЗБРОЄЮ» ЯК ФАКТОР НЕБЕЗПЕКИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Ващенко І.В., к. іст. н., доц.

Національна академія Національної гвардії України

Аналіз останніх подій на сході України доводить, що особливо небезпечними є так звані країни – “держави зі зброєю” з певними характерними рисами:

- це не національні держави. Такі держави розглядають себе частиною великої нації або світу (руський світ, ісламський світ).

- у державах зі зброєю державний апарат добре розвинений і домінує у громадянському суспільстві.

- фактором, що дає змогу державам зі зброєю підтримувати таку структуру, є нафта. У нормальних умовах державам потрібен певний соціальний контакт з громадянським суспільством, оскільки в підсумку держава має покладатися на суспільство, що підтримує його податками. Нафтові держави знаходяться в аномальному стані: їм не потрібен соціальний контакт, оскільки національне багатство утворюється з нафти, а нафта повністю контролюється державою. Нафтові держави більш розподільчі, ніж звичайні. Уряд розподіляє товари, а не навпаки. Тому держава є не тільки джерелом влади, але й добробуту. Це дає можливість здійснювати колосальний соціальний контроль за всіма суспільно-політичними процесами з боку могутнього, часто репресивного апарату.

- сучасні держави зі зброєю мають велику образу на Захід і на встановлений ним світовий порядок. Тому вони ведуть підривну діяльність проти міжнародного статус-кво, який розглядають як залишки колоніалізму. Ці почуття підштовхують до гонитви за високотехнологічними військовими розробками, і розглядають їх як єдину можливість випередити історію і, зміцнівши, кинути виклик заведеному Заходом порядку. Крім того, велике поширення зброї масового знищення, що сталося після закінчення “холодної війни”, може призвести до значного збільшення кількості “держав зі зброєю”. Варто додати, що не тільки ядерна, а й доступність до звичайної зброї у певних випадках може сприяти зростанню нестабільності сусідніх держав або навіть краху таких держав.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Власюк С.І., к. екон. н. доц.;

Якименко І.В., к. в. н.

Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Аналіз нормативно-правової бази з організації територіальної оборони (ТрО) держави та практики її реалізації за останній рік виявив низку проблемних питань. Взаємодія між обласним військовим комісаріатом, суб'єктами зони ТрО і відділом оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами обласної державної адміністрації (ОДА) недостатня, тому що суб'єкти зони ТрО, окрім структур ЗС України, не відмобілізовані і не здатні в повному обсязі виконувати завдання.

Розпорядчі документи з ТрО йдуть від командувача ОК до обласного військового комісара, який пропонує їх до виконання голові ОДА, як керівнику ради оборони області. Було би доцільно, щоб алгоритм організації взаємодії між ними був чітко прописаний в Положенні про ТрО України, затвердженому Указом Президента України та в інших керівних документах у такій редакції: розпорядження спрямовуються від Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, НГШ ЗС України, командувача ОК до голів ОДА, а обласний військовий комісар, як керівник штабу зони ТрО, організує їх виконання.

Привести до єдиної логіки та змісту керівні документи військових структур з ТрО, вилучити з них завдання для офіцерів відділу ТрО ОВК з формування підрозділів ТрО, а також можливість їх застосування у смузі бойових дій. Доцільно передбачити в планах мобілізаційного розгортання підрозділів ТрО використання у складі організаційного ядра тих офіцерів і сержантів, які набули досвід такої роботи за останній час.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

*Ганесва О.Л., к.істор.н., с.н.с.
Академія сухопутних військ*

Відмовившись від третього за потужністю арсеналу ядерної зброї, що залишився в Україні після розпаду колишнього СРСР, наша країна так і не одержала від держав-підписантів Будапештського меморандуму надійних гарантій своєї безпеки та територіальної цілісності. За роки Незалежності суттєво знизився військово-технічний потенціал українського війська. Напередодні військової агресії з боку Російської Федерації Збройні Сили України досягли критичного стану в контексті вирішення завдань із захисту національних інтересів держави.

Основними негативними рисами системи національної безпеки та оборони України у 2014 році визначаються:

- невідповідність існуючої нормативно-правової бази загрозам та викликам ХХІ століття,
- нераціональна модель функціональної та організаційної структур, систем оперативного, логістичного, кадрового забезпечення, підготовки військовонавчених ресурсів;
- недостатня випереджувальна діяльність військової науки;
- недосконалість Державної програми будівництва та розвитку Збройних Сил України (1997-2001 рр.), Державних програм реформування та розвитку Збройних Сил України (2001-2005 рр., 2006-2011 рр.), їх неузгодженість між собою, безсистемність в їх реалізації, невиконання запланованих заходів, а головне – відсутність дієвого контролю за їх виконанням;
- орієнтація більшості підприємств ВПК на російські ринки збуту.

ТЕНДЕНЦІЇ ОСНОВНИХ ЗМІН В СИСТЕМІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

*Залкін С.В. , к.військ.н., с.н.с.; Сідченко С.О. , к.т.н., с.н.с.;
Хударковський К.І. , к.т.н., с.н.с., доц.
Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба*

Аналіз тенденцій розвитку вищої військової освіти у країнах-членах НАТО та досвід проведення антитерористичної операції в Україні свідчать, що основні зміни в системі військової освіти України повинні відбуватися у:

- цінностях, цілях та результатах навчання і виховання (від засвоєння знань, умінь, навичок – до формування базових компетенцій військового фахівця);
- змісті навчання (від абстрактної теоретичної інформації – до формування компетенцій, необхідних для виконання посадових обов'язків на системній основі);
- педагогічній діяльності науково-педагогічного працівника (від монологічного викладання навчального матеріалу – до педагогіки творчого співробітництва);
- навчальній діяльності курсантів (від пасивного запам'ятовування навчальної інформації – до творчої діяльності);
- технологічному забезпеченні навчального процесу (від традиційних методів – до інноваційних педагогічних технологій, які реалізують принципи єдності пізнавальної, дослідної і майбутньої професійної діяльності).

МОДЕЛЬ ОЦІНКИ АДАПТОВАНOSTІ УЧАСНИКІВ АТО ДО УМОВ МИРНОГО ЖИТТЯ. СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ

*Троцько В.В., к.військ.н., с.н.с. Василенко І.С., к.військ.н., с.н.с.
Військова частина А1906*

Ведення агресивної неоголошеної війни проти України з боку Російської Федерації зумовлює цілу низку проблем для нашої держави. Однією із таких є адаптація учасників АТО. Вирішення такої проблеми потребуватиме не тільки значних ресурсів, а й досить тривалого часу. Участь у бойових діях АТО великою мірою впливає на психіку людей. Це в свою чергу змушує їх виробляти певні психологічні протипаги та шаблони поведінки, які в мирних умовах відсутні, а в подальшому – сприяти виникненню суспільних конфліктів.

З метою вирішення проблеми післявоєнної соціальної адаптації запропоновано модель оцінки адаптованості учасників АТО до умов мирного життя. Модель зумовлює розподіл учасників АТО за соціальними категоріями, відповідно до яких здійснюється оцінювання з використанням низки критеріїв, а саме:

- тривалість участі у бойових діях;
- характер їх участі;
- рід військ;
- отримані поранення тощо.

Відповідно до цих критеріїв сформовано оціночну таблицю, в якій значення вводяться з використанням шкали оцінювання. У моделі пропонується оцінювати

адаптованість учасників АТО на трьох рівнях – високий, середній, низький. Згідно з цими рівнями розроблено рекомендації щодо проведення комплексу заходів з адаптації учасників АТО до мирних умов, що враховують їх соціальний статус. Як математичний апарат у моделі використано кластерний аналіз. Запропонована модель дасть змогу швидко й ефективно формувати базу даних для початку практичної роботи з адаптації військовослужбовців та інших громадян України, які беруть участь в АТО.

ЦІННОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ – ОСНОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Голота А.А., Бобикіна О.І.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Компетентність виступає в українській мові як якість, характеристика особи, яка дозволяє їй вирішувати певні завдання, виносити рішення, судження у певній галузі, у тому числі військовій. Компетентність – це здатність особистості діяти, яка ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, нахилах, які набуваються завдяки навчанню. Цінності та етичні норми поряд із знаннями, пізнавальними і практичними вміннями і навичками, ставленнями, емоціями, входять до внутрішньої структури компетентності.

Жодна людина не діятиме, якщо вона особисто не зацікавлена в цьому. Природа компетентності така, що вона може проявлятися лише в органічній єдності з цінностями людини, тобто в умовах глибокої особистісної зацікавленості в даному виді діяльності. Отже, цінності є основою будь-яких компетенцій.

Компетентність це специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії в конкретній (військовій) сфері, яка включає вузькоспеціальні знання, особливого роду предметні навички, способи мислення, а також розуміння відповідальності за свої дії, усвідомлення якої є надзвичайно важливим в період проведення антитерористичної операції на Сході України.

Побудова структури професійної компетентності з виділенням трьох груп компетентностей, а саме - особистісної, соціальної та діяльнісної зумовлює необхідність комплексного підходу до професійної підготовки фахівців у військовій галузі.

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Якимович Б.З., д.істор.н., проф.; Семенюк А.О.

Академія сухопутних військ

На сучасному етапі реформування ЗС України виникає необхідність всебічного аналізу відповідності державної політики у військовій сфері та існуючої законодавчої бази щодо військового будівництва. Основним недоліком першого етапу реформування (1991-1996 рр. є відсутність чіткої уяви щодо майбутньої структури Збройних Сил України та порушення процесу своєчасного

прийняття основних законів та нормативно-правових документів щодо національної безпеки і оборони України.

Новий етап законотворчої діяльності розпочався із прийняттям у 1996 р. першої програми військового будівництва – Державної програми будівництва і розвитку Збройних Сил України до 2005 р. (роки дії програми – 1997-2005 рр.). Вже на цьому етапі виявилось невизначеним актуальне питання участі Збройних Сил України в антитерористичній діяльності, що стало об'єктивною вимогою та вимагало негайного законодавчого закріплення.

Реалізація Державної програми реформування та розвитку ЗС України в 2006-2007 рр. суттєво гальмувалась відсутністю належних ресурсів, а у 2008-2009 рр. розпочався занепад воєнної організації держави. Це пов'язано з приходом нової влади (2009 р.) та різким поверненням зовнішньополітичного курсу держави до зближення з Російською Федерацією. Неспроможність вірної оцінки рівня загрози призвела до руйнації оборонного потенціалу країни.

ЗАСТОСУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОГО ТИСКУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Святелик Р.С.

Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка

Процес забезпечення захисту національних інтересів держави здійснюється постійно. При цьому він охоплює як заходи всередині держави, так і за її межами.

Згідно законодавства України діяльність, що здійснюється з метою протидії за межами України зовнішнім загрозам національній безпеці України, віднесена до компетенції спеціально уповноважених органів державної влади. Для забезпечення національної безпеки вони нерідко вдаються до спеціальних засобів та методів, серед яких має місце і дипломатичний тиск. Дипломатичний тиск – це один із ефективних методів вирішення конфліктних ситуацій, який при беззаперечному дотриманні норм міжнародного права зберігає конструктивні відносини між учасниками конфлікту та не застосовує при цьому військової сили. Іншими словами, це низка прихованих заходів, які спрямовані на досягнення певної мети, яка, в свою чергу, в повній мірі відображає національні інтереси держави. Тобто покликана забезпечувати національну безпеку.

Причому в такому випадку національна безпека забезпечується невосними засобами, відповідаючи при цьому нормам та вимогам демократичного суспільства.

Таким чином, застосування дипломатичного тиску здійснюється для запобігання та вирішення наявних конфліктів. А конфлікт в політичній площині – це не що інше, як боротьба одних суспільних сил з іншими за вплив в інститутах політичної державної влади і управління. Саме тому, вчасні та дієві заходи дипломатичного тиску сприяють в забезпеченні національної безпеки держави за її межами.

АДАПТИВНІ ЗМІНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ

Радов Д.Г.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Процес європейської інтеграції посідає особливе місце серед інших наших пріоритетів у системі міжнародних відносин. Інтеграція – це не просто партнерство та взаємовигідне співробітництво, вона не обмежується зовнішньополітичними аспектами, бо передбачає істотні внутрішні перетворення згідно з прийнятими інтеграційною спільнотою стандартами. Одним із інструментів України на шляху до європейського безпекового середовища є система експортного контролю.

Нормативно-правова база в галузі експортного контролю пройшла досить довготривалий випробувальний шлях і на сьогодні Україна має стабільне законодавче повномасштабне забезпечення у галузі експортного контролю. Але воно не завжди співзвучно з міжнародними безпековими нормами, особливо коли мова стосується експортного контролю товарів подвійного використання.

У доповіді запропоновано інституційні удосконалення системи експортного контролю в рамках адаптації діючого законодавства до європейських та світових стандартів, що зможуть усунути елементи правового нігілізму у сучасному законодавстві України, зменшити загрози та ризики економічної безпеки держави, які пов'язані з державним контролем, який реалізують Державна служба експортного контролю України, Державна фіскальна служба України, Служба безпеки України, розвідувальні органи України та дозволять спростити механізми погоджувальних процедур спецекспортерам.

ЕКСПОРТ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОКРЕМА СФЕРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Мокляк С.П., к.т.н., доц.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Як свідчать закордонні та вітчизняні дослідження, економічний розвиток держави залежить не тільки від кількісних показників експорту, а й від його структури. Так, експорт високотехнологічної продукції має значно суттєвіший позитивний вплив на розвиток суспільно-економічних відносин у державі, ніж експорт сировини та продукції, у кінцевій вартості якої технологічна компонента є низькою. За таких умов збільшення обсягу експорту технологій є важливим чинником економічного розвитку провідних держав, у яких державна політика, що регламентує питання експорту технологій, спрямована, з одного боку, на збільшення даного виду експорту, а з іншого – на здійснення контролю за продажем технологій іноземним партнерам.

Особливого значення з економічної точки зору набуває збільшення трансферу технологій як вітчизняної конкурентної переваги. Нині більшість провідних

держав вивчає можливі шляхи щодо посилення своєї технологічної конкурентної переваги у світовій економіці.

Таким чином, поступове збільшення обсягів міжнародного трансферу військових технологій є проявом тенденцій, що протягом останніх років посилюються у світовій економіці. Крім того, перспективи міжнародного ВТС значною мірою визначаються згаданою економічною доцільністю від здійснення експорту технологій. За таких умов фахівці прогнозують посилення ролі експорту військових технологій у розвитку міжнародних економічних відносин.

РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР ПОЛІТИЧНОГО ПРОТИСТОЯННЯ ПОСТРАДЯНСЬКИХ ДЕРЖАВ

Мальований М.М.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Сучасний етап розвитку міжнародних політичних відносин на теренах колишнього СРСР характеризується намаганням Кремля утримати нові суверенні держави, зокрема Україну, в зоні власних геополітичних інтересів та поширити російський вплив на інші регіони світу. Така політика знайшла своє відображення в ідеологічному проекті під назвою “Русский мир”. Релігійний фактор у цьому проекті посідає одне з провідних місць.

Незважаючи на те що відповідно до російського законодавства церкву відокремлено від держави, РПЦ фактично є структурою, яка у взаємодії з іншими державними органами влади виконує політичні, геополітичні, економічні та інші завдання керівництва Кремля.

Політичний вплив Росії щодо України у релігійній сфері спрямований на активну протидію відокремленню УПЦ від Московського патріархату; недопущення формування в будь-якому вигляді Української помісної православної церкви; здійснення кадрової політики в структурах УПЦ МП; постійний тиск на владні структури України з метою набуття особливого статусу УПЦ МП в релігійному середовищі України; протидію діалогу всередині українського православ'я; знищення релігійних осередків України на окупованих територіях Криму, Донецької і Луганської областей; створення псевдорелігійних організацій, громадських рухів, сповідуючих русофільську ідеологію та втягування України в новий формат Російської імперії.

Загроза зростання релігійної експансії Росії щодо України потребує невідкладних заходів протидії як на політичному рівні, так і на рівні діяльності силових та спеціальних служб України.

ОСНОВНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ЗМІНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Крисяк П.В.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Геополітичні трансформації зумовлюють характер відносин співробітництва і протиборства в ХХІ ст. Головна сфера протиборства – інформаційний простір глобального, регіонального і національного рівнів. Геополітичні умови

визначають військово-інформаційну політику держави в найважливіших сферах геополітичного суперництва і протиборства.

Результати проведених досліджень дають змогу виокремити такі основні геополітичні зміни в інформаційній сфері:

інформаційний простір західних держав стрімко перетворюється в єдиний глобальний інформаційний простір, де домінуючу роль у контролі за інформаційними потоками відіграють США і країни ЄС;

формується глобальна інформаційна інфраструктура на основі мережі Інтернет, що може розглядатися як посилення просторової взаємозалежності держав;

істотно розширився військово-інформаційний простір, контрольований країнами НАТО;

у сучасному інформаційному просторі посилюються процеси, пов'язані з розвитком відносин партнерства та глобального інформаційного протистояння, розгорнутого РФ;

однією з основних сфер геополітичного протиборства стає інформаційний простір глобального, регіонального і національного рівнів. При цьому його пріоритет за вказаними рівнями залежить від конкретних цілей держави і може постійно змінюватися.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІН ЕКСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВТС

Кочура Т.О.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Згідно з даними *SIPRI* обсяг міжнародного експорту основних видів озброєння у 2009–2013 рр. порівняно з 2004–2008 рр. зріс на 14 %. США, Росія, ФРН, КНР та Франція залишаються лідерами в цій галузі. Список найбільших імпортерів озброєння у 2009–2013 рр. очолили Індія (14 % від світового імпорту), Китай (5 %), Пакистан (5 %), ОАЕ (4 %) і Саудівська Аравія (4 %). Протягом 2009–2013 рр. українські компанії воєнної промисловості (ВП) збільшили експорт товарів військового призначення (ТВП). За даними *SIPRI*, за обсягами експортних поставань ТВП у період 2009–2013 рр. Україна посіла 8-ме місце. Були укладені та виконувалися великі контракти на сотні мільйонів доларів США (модернізація воєнно-транспортних літаків Ан-32 для Індії, виробництво кораблів на повітряній подушці для КНР, виготовлення ББМ для Таїланду та Іраку тощо). Однак аналіз свідчить, що українські компанії ВП, які донедавна працювали переважно на експорт, і спецекспортери повинні враховувати зміни зовнішнього середовища ринку озброєнь (посилення конкуренції; застосування методів інформаційної протидії українському експорту; розширення офсетних програм; застосування комплексних заходів з політичної, економічної, фінансової та інформаційної підтримки експорту ТВП тощо).

В умовах загострення протистояння України та РФ у сферах імпорту/експорту ТВП важливого значення набувають питання інформаційного супроводження виробництва та збуту українських ТВП, імпортозаміщення та кооперації в ОПК, а також розроблення нової стратегії з формування та реалізації експортної політики ВТС.

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО УЧАСТІ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Карпенко О.В.

Воєнно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка

Відповідно до нормативно-правової бази України, участь нашої держави в діяльності міжнародних організацій, спрямованій в першу чергу на недопущення кризових ситуацій та їх врегулювання, розглядається як один з важливих шляхів забезпечення національної безпеки України, в тому числі при стримуванні потенційного агресора.

Однак розвиток подій довкола України протягом 2014-2015 років, зокрема анексія АР Крим та збройна агресія Російської Федерації проти України, засвідчили недовість існуючих механізмів забезпечення національної безпеки України за рахунок участі в роботі міжнародних організацій. Це обумовлюється як об'єктивними так і суб'єктивними чинниками. До об'єктивних чинників можна віднести організаційні та політичні аспекти, які обмежують можливості міжнародних організацій по захисту миру та безпеки у світі. Зокрема, існуючий формат Ради Безпеки ООН (РБ) не дозволяє прийняти будь-яке рішення, спрямоване проти інтересів держави-постійного члена РБ, яким є Росія. З іншого боку, згорання співробітництва України з НАТО протягом 2010-2013 років, позбавило нашу державу можливості використовувати наявні в рамках НАТО програми допомоги державам-партнерам, а існуючі міжнародні договори, зокрема Заключний акт Нарadi з безпеки і співробітництва в Європі та Будапештський меморандум, не передбачали застосування дієвих важелів впливу на порушника зазначених угод. До суб'єктивних варто віднести слабе залучення механізмів міжнародних організацій для вирішення проблемних питань національної безпеки держави з боку відповідних органів державної влади України. Зважаючи на зазначене, виникає нагальна потреба у створенні ефективної моделі використання можливостей міжнародних організацій для забезпечення національної безпеки України.

ГЕОПОЛІТИКА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Карпенко О.В.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Геополітичні реалії, які віддзеркалюють посилення взаємозалежності всіх суб'єктів міжнародних відносин, об'єктивно підвищують значення і роль загальнолюдського чинника в геополітичному просторі.

Реалізація закладених у стратегії національної безпеки планів повинна сприяти досягненню двох цілей: по-перше, забезпечити безпеку Великобританії шляхом захисту населення, економіки, інфраструктури, території і способу життя від усіх ризиків, які можуть впливати безпосередньо; по-друге, створити умови щодо підтримання стабільності у світі за допомогою зниження ймовірності ризиків, які зачіпають Великобританію або її інтереси за кордоном.

Основні концептуальні положення стратегії національної безпеки Великобританії розроблені радою національної безпеки (РНБ) держави, яка у своїх оцінках робить висновок про відсутність загрози нападу ззовні і одночасно про підвищення уразливості, викликаной досить великою відкритістю держави у світі. Концептронаний вид стратегії нацбезпеки Великобританії – це погляд військового і полі-

тичного керівництва держави до парирування викликів та загроз у сучасних умовах геополітики, який зумовлює способи і форми адекватної відповіді з застосуванням різних сил і засобів, і алгоритм їхньої взаємодії.

Таким чином, керівництво Великобританії розглядає ефективність стратегії національної безпеки в прямій залежності від стану економічної безпеки держави, що впливає на форми і способи, масштаби і зміст заходів антитерористичної та антикризової протидії, а також на рівень науково-технічного прогресу, який визначає якість і кількість озброєнь у національних силових структурах.

ІДЕОЛОГІЧНА РОБОТА СЕРЕД МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ В ЗОНІ АТО: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Льницький І.Л.; Фуртес О.О.

ЗМІ Росії використовують закони впливу сугестії на маси, щоб інформація безперешкодно проникала в підсвідомість (а звідти впливала на свідомість). Російські сайти визначаються агресивністю й упередженістю своїх інформаційних продуктів щодо України, спрямованих на виконання завдань інформаційно-психологічної операції. Форматам цинізму і патологічної брехні є завданням впливу цих медійних інструментів на Україну та захоплення її національного простору. Оприлюднення програми і стратегії подальшого розвитку Донбасу і Луганська урегулювання кризи, публічне обговорення та схвалення, підтверджує перевагу розвитку в єдиній Україні. Державному комітету телебачення та радіомовлення України необхідно: заборонити російський продукт пропаганди війни, сепаратизму, тероризму. Рада національної безпеки і оборони України повинна забезпечити цілодобову роботу інформаційно-аналітичного центру при РНБО, як головного органу надання офіційної інформаційної позиції керівництва держави щодо ситуації в Україні, результатів антитерористичної операції в зоні АТО (інших регіонів). За несправедливе висвітлення подій в Україні позбавляти ліцензії теле- і радіотрансляції. Керівництву країни для успішного проведення АТО необхідно створити умови для місцевого населення в інформаційному просторі, які повністю відвернуть його від підтримки терористів і сепаратистів. Для завоювання довіри серед місцевого населення в зоні АТО, впровадити роз'яснення російської пропаганди, розв'язання соціально-політичних та фінансово-економічних питань, припинення вогню на всій території.

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА НЕЙТРАЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН В ОБОРОННІЙ СФЕРІ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Цвірова В.В.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Ключові принципи бюджетної політики європейських країн визначаються Конституцією країни, зокрема серед них: збалансованість, щорічність, системність, обов'язкове надання бюджету сили законодавчого акту. Однак, коли мова йде про рівень обороноздатності країни, нейтральні європейські країни вважають це одним із головних пріоритетів бюджетного процесу.

У доповіді акцентується, що побіжний аналіз оборонних витрат нейтральних європейських країн засвідчив, що для України найбільш цінним може бути

досвід Швеції щодо особливостей формування та реалізації бюджетної політики в оборонній сфері.

При формуванні свого оборонного бюджету Швеція ефективно застосовує прогнози щодо можливих пріоритетів у розвитку оборонної сфери. Незаперечним свідченням успішності такого підходу є той факт, що інвестиції на одного військовослужбовця втричі перевищують показник для країн – членів ЕДА. А якщо врахувати той факт, що на відміну від країн – членів ЕДА частка витрат на персонал становить менше третини оборонного бюджету країни, можна з впевненістю стверджувати, що одним з головних пріоритетів оборонної політики Швеції є забезпечення високого технологічного рівня розвитку національних збройних сил. Такий підхід повністю відповідає процесам, що відбуваються в оборонній сфері європейських країн, зокрема щодо можливої активізації процесів формування шостого технологічного укладу в сферах, пов'язаних з обороною.

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ НА ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Бойко С.В.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Різноманітність політичних систем, що існують у сучасному світі, обумовлена впливом на процес їх формування і функціонування таких факторів, як історичні традиції, культура, економічний розвиток, розвиток громадянського суспільства.

Вивчення політичної системи країни в контексті національної безпеки доцільно здійснювати через призму її стабільності та стійкості. При цьому під стабільністю слід розуміти таку характеристику, як незмінність її складових елементів протягом тривалого періоду часу. Водночас при дослідженні стійкості політичної системи країни, передусім слід звернути увагу на здатність системи протидіяти зовнішньому деструктивному впливу, особливо на тлі суттєвого погіршення основних показників економіки країни.

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВІЙСЬКОВИХ КОМПАНІЙ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ

Аблазов І.В., к.п.н.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Традиційно держави досягали своїх воєнно-політичних цілей за допомогою збройних сил. Однак в наш час спостерігається процес поступового підвищення ролі нового гравця у сфері вирішення цілого комплексу проблем, які відносяться до сфери безпеки. Мова йде про приватні військові компанії, або як їх ще називають, найманців. Хоча розквіт найманих армій вже мав місце та встиг відійти в історію людства, реалії сучасного світу, який прагне до глобалізації, дали новий поштовх для відродження приватних армій.

Появі приватних військових компаній і служб безпеки сприяє ціла низка факторів, і західні військові фахівці вважають, що роль подібних структур в майбутніх війнах, конфліктах, та пост-конфліктному відбудовуванню миру буде тільки збільшуватися. Сучасні транснаціональні корпорації, які володіють власністю на сотні мільйонів доларів, в тому числі і в кризових районах, потребують захисту своїх інтересів. Включення в ці процеси регулярної армії - процес довгий і склад-

ний, особливо, якщо брати до уваги бюрократичні процедури та законодавчі системи. Саме тому, потужні транснаціональні корпорації звертають свої погляди на більш гнучкі та оперативні приватні військові компанії.

У доповіді на основі аналізу міжнародного досвіду проведена класифікація приватних воєнних компаній, визначені чинники й тенденції їхнього розвитку, проблеми, пов'язані з їхньою діяльністю, а також запропоновані можливі шляхи законодавчого регулювання діяльності таких компаній в Україні.

ДО ПИТАННЯ УСУНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ НЕСПРАВЕДЛИВОСТІ У ПЕНСІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДЯН, ЗВІЛЬНЕНИХ У РІЗНІ РОКИ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ЗАПАС АБО ВІДСТАВКУ

Коваль К.В.

Національний юридичний університет України імені Ярослава Мудрого

Згідно з Постановою Верховної Ради України Про Рекомендації парламентських слухань на тему “Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України” у пункті 16 зазначено вжити додаткових заходів щодо усунення соціальної несправедливості у пенсійному забезпеченні громадян, звільнених у різні роки з військової служби у запас або відставку. Відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, виплата пенсій, у тому числі додаткових пенсій, доплат, надбавок та підвищень до них, компенсаційних виплат, установлених законодавством, звільненим зі служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за Законом України. При цьому пенсії, що підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців або у зв'язку із уведенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премій у розмірах, установлених законодавством. Обов'язки щодо перерахунку пенсій, так саме, як і призначення та виплати, покладено законом на Пенсійний фонд України. Проте зазначена норма закону не реалізується. Через виникнення такої ситуації постає проблема соціальної нерівності між військовослужбовцями, що звільнились у різний час, а саме у їх різному пенсійному забезпеченні. Така ситуація є несправедливою і необґрунтовано принижує заслуги посадових осіб офіцерського складу, які вірно служили нашій державі. Ця несправедливість достатньо сильно підриває авторитет держави в очах військовослужбовців. Для вирішення цієї проблеми потрібно в майбутньому визначити в законодавстві всім військовослужбовцям по відповідній категорії встановлення однакового рівня пенсії незалежно від того, коли вони звільнилися, і передбачити це в законі про бюджет на наступний рік. При такому підході буде забезпечено відповідний рівень пенсійного забезпечення не лише для тих військовослужбовців, яких буде звільнено, а для всього офіцерського корпусу запасу, який сьогодні нараховує, за даними військових комісаріатів, близько 400 тис. чоловік.